

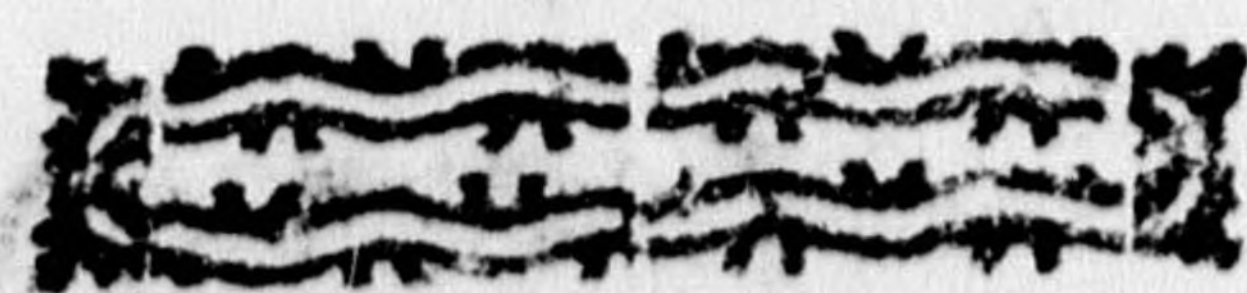
**A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indült BÉTSBÖL Pénteken 8. Juliusban 1791.

Frantzia Ország.

A' sok egy mással ellenkező Tudositások köz-
zül senki sem bátorodik vala közüllünk az
igazságot meg-határozni, hogy vallyon a' titkon Pá-
risból el illantott Frantzia Király, és az egész Ki-
rályi Familia el fogattanak vala-é, vagy szerentsé-
sen Austr. Belgiumba érkeztenek legyen. Már most
a' F. Udvari Bétsi tudositásokból mint meg-határo-
zott igazságot ugy iktatjuk ezen tudositást Leve-
lünkbe szóról szóra — melly ez :

„ A' Frantzia Király, hogy mind magát, mind
pedig F. Királyi Familiaját az alol a' függés és a'
szüntelen fenyegetődöz veszedelem alol ki szabadit-
hassa, melyben, a' Frantzia Zenebonának első kez-
detétől fogva vala, azt határozá-meg magában,
hogy egész Familiajával edgyütt titkon elébb alon

Párisból, és ezen szándékát, a' múlt hónapnak 20-dikán 21-dikre virradolag szerentsésen véghez is vitte. — A' Királynak nagyobbik Ötse, és ennek Felesége, kik a' Párisból lett ki-jövetel után egy különös útat vettének vala magok elejibe, minden akadály nélkül szerentsésen ki-jövének a' Frantzia határokból; de a' Király, a' Királyé, a' Korona Hertzeg, és a' Királyi Hertzeg Kissaszszony *Várrénében* meg-esmertettek, és erőszakoson vitetének vissza *Párisba*.

Mi némü következései legyenek ezen történetnek, a' következendő idő fogja meg-mutatni: de hogy la' dolog minden Koronás Fejeknek közön-séges ügye legyen, kételkedésen kívül lenni láttzik. — A' Király, el-indulásakor irásbann hagyta hátra a' maga ki nyilatkoztatását, melly Jun. 21 dikén a' Nemzeti-gyűlésnek által adattatott, és így következik. — „A' Király előtt, valameddig tsak a' Nemzeti gyűlésnek eszközlései és a' maga jelenléte által, a' jó rendnek és boldogságnak megszerztetését gondolhatta, semmi tulajdonának fel-áldozása igen drágának nem tettett; még szabadságabéli fogyatkozását is, mellytől 1789-nek Októberétől fogva meg-fosztatva vagyon, nem vitatta: most pedig, midőn mind ezen probáknak következései nem egyebek, hanem a' Királyi méltóságnak elenyészése, a' tulajdon jusban vólt megsértődés, az ember személyének mindenkori veszedelembenn való forgása, 's midőn az Országnek minden részeiben a' törvénytelenység annyira uralkodnék, hogy annak meg-akadályoztatását semmi hatalom által remélni nem lehetne: szükségesnek itéli a' Király, a' fogságának ideje alatt ki-adatott minden *Akták* ellen protestálván, maga tselekedeteinek le-írását a' Frantziáknak szemek elejébe terjeszteni. A Király ártatlan lelki i-mérettel 1789-ben Juliusban, a' Párisiak közzé jönni, leg-kisebbet sem kéfedelmezett. Ugyan ezen esztendőbenn Októberbenn, tudva lévén előtte az egybenn esküdtek Sergének probái, hogy a' belső háborura alkalmatosságot ne szolgál-talson,

talson, e' béli félelme, akkori el-távozását nem engedte. Az egész világ tudja, melly büntetetlen maradtanak, az akkor véghez vitetett istentelenlégek. A' Király engedvén a' Párisi hadi Sereg kívánságának, a' Tüilleri nevü Királyi kertben lévő kastélyba jött egészsz Familiájával edgyütt: semmi sem vala bé-fogadtatására készenn, és annyira vagyon, hogy itt a' Király, más lak házaibann meg szokott alkalmatóságaival élhetett volna; hogy tsak annyi nyugodalmas lakásra sem tanála, mellyben minden magát jól bíró embernek módja szokott lenni. Nem gondolván ezen erőszak tételekkel is semmit, jónak állította Párisban való lakása által, a' tartományokat le tsendesíteni. Még egy fájdalommasabb áldozat vala számára fenn tartatva: tapasztalt hívségü Testörzőit maga mellől el-botsátani kéntelenítették: kik közül, midőn a' vett parantsolatot, hogy lövést ne tennének, bé-telleyítették volna, ketten megölettenek, ketten pedig sebbe estenek. Az egybe esküdtek Sergének minden mellersége, hívséges *Hitvesemet*, ki jó maga vifeletének mértékét éppen ekkor telleyítette, igen rossz szélra igyekezett kitenni: az is nyilván vagyon, hogy a' Király ellen minden némü áll-mesterkedések el-követtettek. A' Királynak őrizete a' Frantzia Testörzőkre, és a' Párisi Nemzeti Strá'sákra bizattaték, mellyeknek parantsolataitól függ a' Párisi Tanáts-szék, és a' mellynek ismét a' fő Hadi Tanáts vagyon alája vetetve.

Ez szzerint hát a' Király, tulajdon Statulsai közt nem egyéb, hanem egy fogoly vala: mert mitsoda nevet lehet annak egyebet ennél adni, ki nem a' magától valóztatott, hanem az előtte gyanus szemellyektől vagyon körül vétetve. Nem olyan okból hozom elő ezen környül-állásokat, mintha a' Párisi Testörzőket akarnám vádolni, hanem hogy a' valóságos igazságot nap fényre hozhassam: sőt tartozó eng-delmességekben való eljárásokra nézve, ki vallom irántok azt, hogy igazságok vagyon, a' mennyibenn az öszve-esküdteknek Serge által meg-

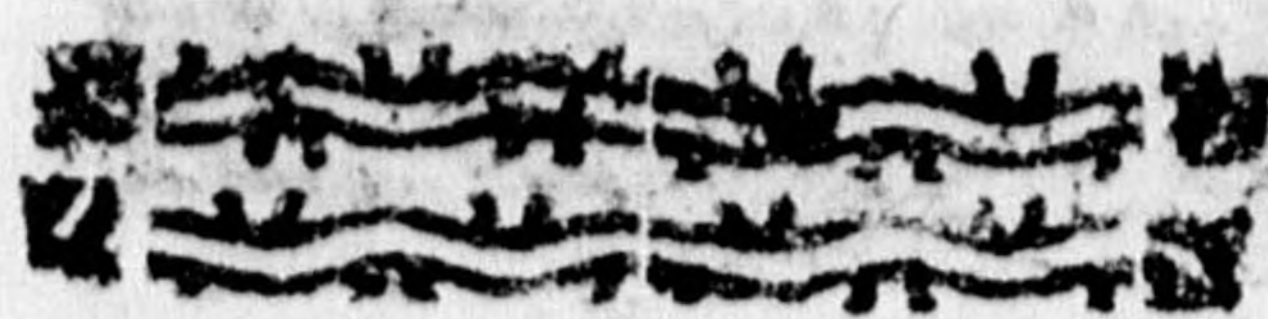
nem tsalattattanak. A' Király a' Közönséges Statusoknak öszve hivattatását elrendelte, és hogy a' harmadik Rend béliek kétszer több Repræsentánsokat küldhessenek megengedte: az ő munkája a' Statusoknak egyesülése, és a' Jun. 23 dikán véghez ment tulajdon jufokról való lemondás: de tsak ugyan még is minden szorgalmatofságai megtsufoltattanak, és meg nem ismertettének. Emlékezhetni azonn all mesterkedésekről, mellyeket az egybe esküdteknek seregei, annak alkalmatofságával, midön a' Közönséges Statusok magokat Nemzeti-gyűlésnek neveztek, sok tartományokban véghez vittek: emlékezetben vagyon az is, mi némü mozgások mentenek véghez, hogy az írott Törvényeknek azonn punktumai eltöröltsenek, mellyek szert, a' Törvényeknek tsak a' Királlyal edgyütt lehetne formáltatniok. A' Nemzeti-gyűlés ki-rekelztette a' Királyt a' Konstitutioból, megvonván tölle azt a' júst, hogy a' Konstitutio béli Törvényeket meg-erősithesse, 's azonbann minden egyéb Törvényeket is, mellyek néki tettettének ide számlálván, és a' Királynak elien mondhatását tsak a' harmadik rend-béli törvény adásra határozván. Elztendőt által 25 Millió Livrák rendeltettek számára, mellyek megkivántató házi költségeire tökéletesen ki-adattanak. Meg-hagyattak ugyan nálla némelly Korona örökségeinek haszon-vételei: de igen szoross feltételek alatt, és minden régi ősi jószágai elvétettek. Szorossan réa vigyáztanak, ne hogy a' Király mellett tétetett szolgálatoknak fizetése, a' Status költségei közzé foglaltsanak, miktha a' Királyi szolgálatot a' Status szolgálattjától meg lehetne különböztetni. A' Király minden közönséges dolgoknak igazgatásából ki-szorittatott. Semmi része nintsen egyéb a' törvény adásban, hanem hogy a' Nemzeti-gyűlést kérje, ez vagy más dolgoknak folytatására. A' mi az igazságnak ki-szolgáltatását illeti, ebben egyéb része nintsen, hanem hogy a' Biráktól hozzá küldetett végzéseket ki-adassa 's hogy Királyi Biztosokat nevezzen, kiknek foglalata-

tolságaik tsekélyebbek, mint az előbbi időkben a' Közönséges Prokurátoroké. A' Törvényeknek ujj meg - tartatására való közönséges vigyázás, tisztekre bizattatott. Egy fő, és mindenek felett leg szebb és gyönyörösebb jus vala még hátra, u. m. a' meg kegyelmezésnek és a' büntetések kisébbitésének jussa: ezt is el-vették a' Királytól: ez már most az esküdtek kezében van, kik a' törvényeknek értelmét akarattuk szerint tellyesíthetik. Ez a' Királyi méltóságot kitsinyíti; a' mellyhez az előtt a' nép, mint a' jóságnak és jó-tételnek közönséges közép pontyához szokott vólt folyamodni. Az Ország részeinek belső igazgatása a' kereknek egybe rakatása által meg-akadályoztatott, melly az egész Makhinának mozgását meg-fogja állítani. A' Ministereknek kötelelsége, egész a' semmiségig el-tsekélyedett.

A' Konstitutio' baráttyainak Serge sokkal hatalmasabb, hogy sem más egyéb munkákat semmivé ne tenne. A' Király a' Konstitutio' fejének nevezte-tett, 's még is az egész munka a' Nemzeti-gyűlés valóztattyai által vitetett véghez, a' nélkül, hogy én abban részt vettem vólna. Némelly hivataloknak bé töltése a' Királyra bizattatott, 's még is tett valóztásában ellent mondottanak; melly szerint a' közönséges tisztek Laistromának újra kellett ki-dolgoztatni, nem tettvén a' valóztattak a' Klubóknak. (Titkos gyűléseknek) Tsak ezeknek tulajdonittathatnak a' Regementeknél véghez vitetett fok támodások: és mihelyest a' katonai seregek tisztyeiket nem tisztelik, ezek azannal nem egyebek, hanem a' Statusnak félelmes ostorai. A' Király örök-ké azzal tartott, hogy a' tiszteknek ugy kellene meg büntettetniek, valamint a' katonáknak: ezek előtt pedig nyitva kellene az útaknak lenni, mellyekenn érdemek szerint elő mozdittatnának. A' mi a' külső ügyes bajos dolgokat illeti, a' Követeknek ki-nevezése, és a' dolgoknak általok való folytatása ugyan a' Királynak engedtetett, de a' hadakozásnak rendelése tölle el-vétetett, noha nem lehetne gyanítani, hogy ő ok nélkül háborút kezdene. A

békes.

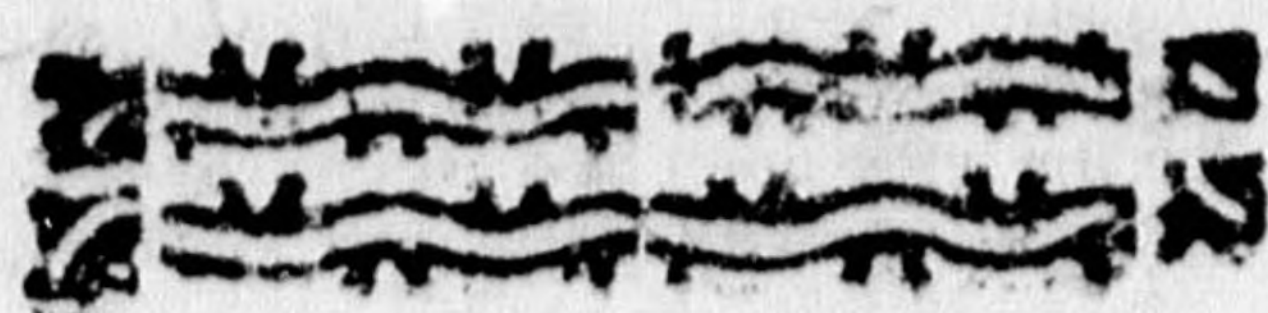

békesség-kötés éppen különböző nemű. A' Király ugyan a' maga népével együtt tsak egy egészszet téizen: de mellyik volna ez a' Hatalmaság, ki a' perlekedéseknek folytatásához kívánna kezdeni, midőn a' Nemzeti-gyűlésnek, ennek meg vizsgálához, egyedül volna jussa? Azt, hogy az ilyen dolog titokban való tartást kíván, melly egy szükségesképpen közönségesen tanátskozó feregnél lehetetlen, el-halगतván, az ilyen perlekedéseknek folytatását tsak egy olyan személlyel lehet kívánni, ki minden másoknak közbenn jövése nélkül az egyezést bé végezheti. A' Status pénzt a' mi illeti, a' Statusoknak még egyben lett hívásokkor meg-esmérte vólt azt a' Király, hogy a' Nemzeté volna a' Subsidiumot, segítő pénzt, ígérő jus: melly szerint mindent, a' mitőle kívántatott, Jun. 23 dikán meg engedett. Fébr. 4-dikén kérte a' Király a' Nemzeti-gyűlést, hogy a' Kassa dolgával foglalatoskodnék: de ő igen későre fogott ehhez: még maig lints meg határozva a' jövedelem és a' költség. Tsak az olyan számolások vétetődtenek elő, mellyek tsak fel-tétel alatt eshetnek meg, de ki is maradhatnak. A' közönséges adó hátra maradt, és a' 1200 Millió Assignatákból való jövedelem majd egészszén el-költ. Ebben a' részben tsak a' személyeknek sükeretlen ki-nevezése bizattatott a' Királyra; ismeri ő ezen dolog folytatásának terheiségét 's ha lehető volna, hogy egy ilyen munka az ő közelebbről való vigyázása nélkül folytatódhatnék, egyebet ebben sajnállani nem fogna annál, hogy az adót meg nem kisebbithette, mellyet olly erősen ohalytott, 's ha az Amérikai had magát elő nem adta volna, bizonyonn véghez is vitt volna. — A' Király az Ország igazgatásában főnek neveztetett vólt: 's még is a' Nemzeti-gyűlés' végzéseiben semmit el-nem változtathatott. Az hatalmasabb résznek fejei annyira gyanusokká tették a' Király szolgáit, és az hibázók ellen való büntetések ezeket olly nyug-hatatlanokká tették, hogy e' miatt mindea hatalmakat el-vesztenék. — Két okokra nézve hibás különö.

lönösönn ezen uralkodásnak formája, u. m. mivel a' Nemzeti-gyűlés a' néki adott hatalamból kilé-
 pik, magát az igaznak ki-fizoltatásába és a' bel-
 ső igazgatásnak módjába elegyítvén: továbbba, mi-
 vel a' maga vizsgálódó valószotttyai által, a' leg-
 keményebb Despotismust gyakorollya. — A' Kon-
 stitutió baráttyainak nevek alatt bizonyos társasá-
 gok állottanak fel, mellyek sokkal veszedelmeseb-
 bek az előbbieknél, és a' mellyek a' dolgoknak kö-
 zönséges folyamati iránt tanátskozván, mindent fel-
 lyül-múló hatalmokat annyira éreztetik, hogy a'
 több testek, ki nem vétetödvén innen a' Nemzeti-
 gyűlés-is, semmit egyebet nem mivelnek, hanem
 tsak a' mit ezek parantsolnak. A' Király lehetet-
 lennek itéli lenni egy ilyen uralkodás formájá-
 nak fenn maradását: mennél inkább közelit a'
 Gyűlés, munkájának végéhez, annál erősebben vesz-
 tik a' bölts emberek a' magok méltóságokat. Az
 ujj rendelések, az helyett, hogy a' sebbekbe Bal-
 sam olajat töltenének, a' békételenséget nevelik.
 Ezer káromló nappali Levelek és Brosurok, mel-
 lyek nem egyebek, hanem a' Kluboknak Ekhoji,
 örökösitik a' rendeletlenséget, melly roszsznak a'
 Nemzeti-gyűlés semmivel elejét venni nem bátorko-
 dik: nem egyéb, hanem egy képzelt és a' véghez
 vitelre lehetetlen uralkodásnak módja vagyon mun-
 kában.

Frantziák! e' vólt-é szándékotok, a' midőn
 Repræsentánsaitokat el-küldöttetek? Azt kívántá-
 tok-é, hogy a' Kluboknak Despotismusa állyon hel-
 lyébe azon Monárkiának, melly alatt az Ország
 14 Századok alatt ily ditső böldogságra lépett va-
 la? A' Frantziáknak magok Királyokhoz való sze-
 retetek, virtusaiik közzé számláltatik: én annak
 meg-illetőbb jeleit tapasztaltam, hogy sem rólla
 meg-felejtkezhetném. „ — (A' többi következik.)

Ezen fellyebb tett irására a' Királynak, a' Nem-
 zeti-gyűlés semmit sem tekintvén, tsak ezt az edgyet
 forgatta szemei előtt, hogy a' Király hite ellen erő-
 szakoson akart el-izökni — ugyan azért már most
 a'

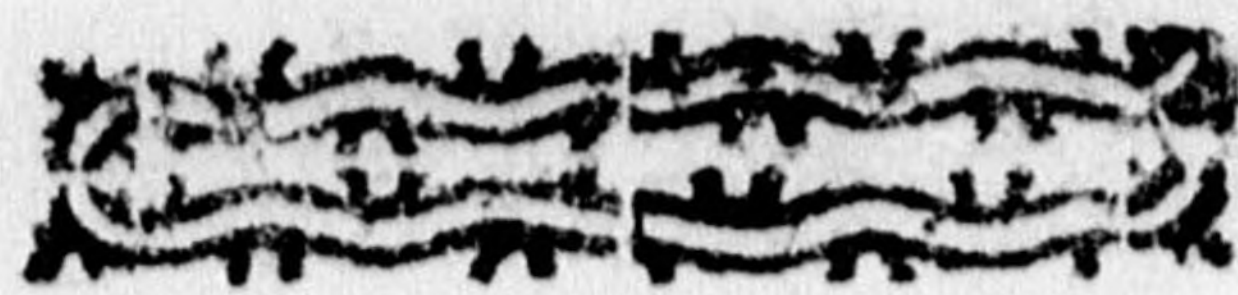

a' Királyt az *Executiva* hatalomtól-is nem csak megfosztották, hanem a' Ministeriumat, az egész Armadiát, a' Kassákat, a' költsöket és Petséteket-is tölle elvették, és már most se Törvény szabó, sem igazság ki-szolgáltató hatalam a' Királynál nem maradt. Rendelést tettenek az egész Országban, hogy abból a' Király és a' Királyné többé soha ki ne mehessen. A' Nemzeti-gyűlés mindent a' maga neve alatt minden Király nélkül tselekezik, és elkezdett munkáját tovább folytatja. — Hogy a' Frantzia szerentsétlen Király 16. *Lajos* mostani történetének historiáját rövideden meg-irjuk, meg-érdemlik azok az 1300 esztendőök, mellyek alatt ezen Királyi Familia Koronát visel Frantzia Országban; mert a' leg-régibb familiájú Király e' vala most Európában. — A' múlt hónapnak 21 dikre virradó éttzakáján, a' Király és Királyné Paraszt köntösbe a' Korona Hertzeg pedig paraszt Leány öltözetben mentenek vala ki a' Királyi Udvarból és egész Párisból gyalog, hol a' Kotsi készen álván, így indúltanak vala-meg egy Oberster és 500 Húszároknak óltalmak alatt. — Szerentsésen mennek vala egészszen 26 Posta Státziokat, (egy Státzió 2 óra járás) hol Szent *Monouba* érkeztén, itt a' Király félen való dolgára szálván ki a' Kotsiból, a' Posta-Mester fia, ki az előtt csak kevés idővel jöven haza Párisból, rá esmere a' Királyra, és Attyának jelentvén, ez azonnal sebes ló-háton nyargala előre *Verennébe*, hol a' Királynak szaladásáról lármát ütven, minden Nemzeti Gárdák és Parasztok fegyvert kapának, és a' Királynak útját el-álván, elfogák. Midön *Verennében* érkeztenek volna, a' Kerületbéli fő Tiszt azt kérdi a' Királyal lévő Oberstertől: kit kiserne? Ez néki edgyet sem szolván, rá rohonnak; a' midön mindenek szaladáshoz kezdenek vala, Ezen Oberster *Gange* vala, és erőszakoson kívánnya vala a' Királyt a' Nemzeti Gárdák kezéből ki-menteni; de midön látná, hogy lehetetlen, pistolyra kapván egy Gárdához löve; de elhibázott lövése után a' szaladásban keresvén menedék

dék helyét, egy golyóbist lövének hátán keresztül, melyre lováról le-esék, és a' néptől pozdorjára aprították. A' Kerületbéli Kapitány fel-nyitván a' Hintót, az egész útozó Kompániát meg-esmeré. — A' Húzárok-is látván, hogy az Obersterek el esett, magokat a' Nemzeti Gárdához adák, 2 — 3 elszaladtakat kivévén, és vissza kifizői valának a' Királynak; kinek kifizői minden Státziokon szapradván, rettentő fegyveres nép megyen vala vele, és (*Kronik 51. Levél*) 6 ágyukkal ugy kifizik vala, hogy a' Pattantyusok mindenütt égő kanottzal mennek vala az ágyuk mellett. — Tsak 4 mértföldnyire vala már a' Király a' határ-szélétől a' *Mozsa* vizétől, hol tökéletes szabadságba lépendő vala; mert a' vizen túl 10-ezer fegyveresek valának *Marquis Boville* vezérsége alatt olly szin alatt el-olstva, hogy tsak a' *Gárnizon* fogna változni. *Boville* már az óráját-is tudván a' Király meg-érkezésének, hogy időre meg nem érkezett, gyanítja vala a' meg esett szerentsétlenséget, 's ugyan azért 3 Regementekkel Királya segítségére indula; de midőn a' *Mózsa* vizéhez érkeznek, hát a' hid már el-van szaggatva, és által nem mehetvén, meg-tére, és maga is *Luxemburgha* által szökék. — Sz. *Menehouldt*ól fogva *Chalonfig* 40-ezer fegyveres nép kifizte a' Királyt, kik között 12-ezer Nemzeti Gárdák valának. — Bóldog Isten mi lesz mind ezekből? — A' *Nájvidi Ujság* 28. Juniusban költ Leveleiben azt olvassuk, ki a' maga tudósítását 23 dikban vette Párisból, és szóról szóra ez: „A' Nagy Porta a' maga ellenségeitől körül vétetvén, és a' maga Barátyitól nem segítettvén, a' Frantzia Nemzeti-gyűlésnél segítséget és frigyet keres. Egy Török Követ váratik minden órán Párisba 's t. — e' nem bolondság!!! el-kerülhetetlen a' vér ontás!!! — A' Párisi népnek fülébe menvén egy Kurir által a' Királynak el-fogattatásának hire, ki-mondhatatlan öröm támoda; a' nép ugrik, énekel és tántzol vala. — — Hertzeg *Orleansz* meg mutotta magát 23 dikban a' Királyikertben, és a' nép maga Királynak kiáltá. — —

Minister *Montmorin* őrizet alatt vagyon. — — A' Nemzeti-gyűlés 60 órák alatt meg-szűnés nélkül ült és tanátskozott. Ugy itélnek, hogy a' Király nem Párisba, hanem valamely Várba fog vitetni. — — Mindazok után, valakik tsak a' Király el-szökéséről valamit tudtak, nyomoznak, és ezek ellen irgalmatlan fog lenni a' *Sententia*. — Ez az egy-is nagyon különös, hogy a' Nemzeti gyűlésbe 2 Prusz-szus *Commissáriusok* váratnak, és alkudoz Frantzia Ország Pruszziával keményen. — Londonban és egész Angliában sajtojják (fogják) a' hajós legényeket — a' külömb külömb féle Kurirok egymásnak adják az ajtót — azonban itt minden titokban vagyon.

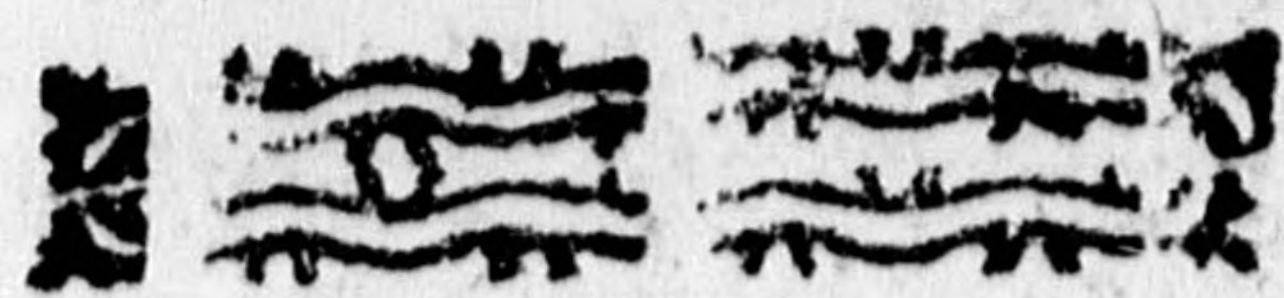
Itt vagynak a' leg-elegyesebb Tudósítások.

Báró *Brukenthal* Ur ő Exja tegnap előtt Bé s-be szerentsésen meg-érkezett. — — Ugy fú a' szellő, hogy a' Török megint nem akar békélni. — A' Szisztovi *Congres* megint tanátshoz fogott. — — Nem hiszik sokan, hogy békeiségünk volna a' Portával, 's tsak alig ha nem igaz hát az, a' mit edgyik Levelünkben a' Görög Kereskedő jövendőt vala, hogy 10 esztendeig sem leszzen a' Portával békeiség. — — A' múlt hón. 15-dikén költ Szeremi Tudositás szerint a' *Kárlovitzi* Érsek, a' Belgrádi Kormányozó Fő Vezér *Vallis* Ur hivatására 14-dikben Belgrádba érkezett vala azért, hogy az Ó-hidő Török jobbágyokkal a' szabad hadi szolgálat eránt végeznének. — A' *Skutari* Basa 10-ezerezzel magával Jun. 14-dikén *Vidin* körül táborba szállott, és úgy láttzik, hogy a' Nagy Vezér Táborának balszárnya hegyét fogja formálni. — A' Lengyel Országi Hertzegi Primás a' Királynak Testvérje, ki már sok időtől fogva Londonban mulatozik vala, már jő vissza Lengyel Országba — ennek mind oka van. — Apr. 27-dikén megint 2 nagy, tüzi porral terhelt Anglus hajók érkeztenek Konstantzinápoly alá, mellyek azonnal megvásároltattanak.

Frantzia Hertzeg *Lámbesc*, ki a' mi F. Udvarunkal atyafiságban vagyon, a' F. R. Tsászári hadi-

di-szolgálatba jött, és a' Belgiumban lévő Tábornál marad Generál-Májori rangban. — A' Császár nevet viselő Dragonyos Sereg Horvát Ország felé indúlt, a' mint írják a' Magyar Hazából — és más Seregek is menegetnek lassan lassan. — — — —
Egy Bukoresti Levél szerint, a' múlt hónapnak 15-dikén 8 Batalion gyalogok nem messze *Bukoresthez Sisménél* táborba szállottanak. Ehez jönnek az Erdélyi Seregek-is, úgy hogy ezen hadi test 18 Batalion gyalogokból és 19 osztály Lovasokból fog állani. — A' Muszka Táborból 40 ezer nép fogta körül egészen *Braillát*, a' mint iratik; és így minden órán meg-vételéről várhatjuk a' hirt. — A' *Slávoniai* Seregek már mind ki állottanak a' magok helyekre a' *Kordonba*. — *Karlstadt*ből Jun. 27-dikén az iratik, hogy itt minden Seregek és készületek tsatázó lábra állittattak, mivel a' veszedelmes vendégek érkezésétől tartanak. — Belgrádban ugyan azt beszélik némelylek, hogy a' fegyver-nyugvás megint 2 hónapig hosszabbított volna-meg, a' közel lévő békeség' reménysége alatt. A' hajdon *Gréfen*, most *Vétsey* Húszár Sergének is a' múlt hónapnak 16-dikán indulni kell vala *Szirmia* felé; de parantsolatot vett a' helyben maradásra. — — Ezen hónapnak 9-dikén bé-fog jöni a' *F. Udvar Laxenburgból Bétsbe*.

Voltér' tetemeinek, a' *Szent Genováva'* Templomába való vitele, Jul. 4-dikére határozottatott *Párisban*. E' végre egy különös nemzeti szekér készített, 4 régi módi értz kerekekre, Egy koporsó formájú, 3 gráditsú tartón álló láda szemléltetik ezen a' szekéren; a' mellybe helyheztetendő vala t. i. a' *Voltér'* aluvó formában; mellé egy öszve törött lant; fejéhez pedig a' halhatatlanság' képe, melly tsillagos koronával díszelíti azt. A' láda' oldalán, négy szomorú tekintetű, 's fáklyáikat visszássan tartó őrző Angyalok vagynak ki formálva. A' láda' fedelének 4 szegeleteire 4 Maskarák alkalmaztattak. — Az elő számlált képek, mind értzből készültek, 's egy, borostyán, ágakból fontt pántlika formával

öszve vagynak foglalva. A' szekérnek két oldalán, arany tsillagokkal ki-varrott ég-szin selyem boriték tsüng le. Négy fejer lovak választattak a' szekér' vonására, melyeknek terítőik, nemzeti szinekkel varrattak ki. — Ugy vólt el rsndelve, hogy a' menetel' alkalmatosságával egy lassu, de éppen nem szomorúságra indító, hanem eleven érzéseket gerjesztő musika zengjen. A' szekér után, fejer ruhákba öltöztetett örvendező Leányok és Gyermekkek között vitették ki *Voltér'* Melly-Képe.

Corfika Szigetének, *Bástia* nevezetü fő Városában, olly szörnyü zendülés származott, a' meg nem esküdt Püspöknek le tételéből, hogy a' Kormány-szék' Tagjának nagyobb része kéntelenített meg szaladni. Annakutánna gyüleést tartott a' Nép, 's azt végezte, hogy ő ugyan szerecséjének tartja, hogy része lehet *Frantzia Ország*nak, 's kész a' Nemzet Gyülésének minden vegzéseit bé venni azokon kívül, mellyek a' Papságnak polgári intézetét tárgyazzák.

Florentziából Jun. 11-dikén; *Romából* pedig Jun. 17-dikén költ tudósítások szerént, igen essős, szeles, és mod nélkül hideg idők járták vólt a' múlt hónapban, mind a' két meg nevezett Város' környékein. Szörnyü pusztításokat tett, kivált *Róma'* vidékén a' jég-ésső.

A' *Brabantzai* Rendek' Deputátusaikat, kik *Bonnba* küldettek vólt, *Kristina* Fő Hertzegnéhez és *Albert* Hertzeghez, midön visszra felé útaztak vólna *Bonnból*, le-tartóztatták a' *Lüttikhiék* mind addig, mig illendő kezelséget nem állítottak eránta, hogy a' revoluzió alatt el-hordott fegyverekért eleget fognak tenni a' *Lüttikhiéknek*.

Olasz Országból azt irják, hogy a' *Genuai*, és *Lukkai* Közönséges Társaságoknak minden ki adható pénzeket fel vette vólna költsön egy nagy Hatalmallság — nem éppen azért, mintha szüksége lett vólna réá; hanem hogy el ne kaphassa azt egy más Hatalmallság, melly az *Austriai Háznak* nem leg-tzivelesebb Barátja.

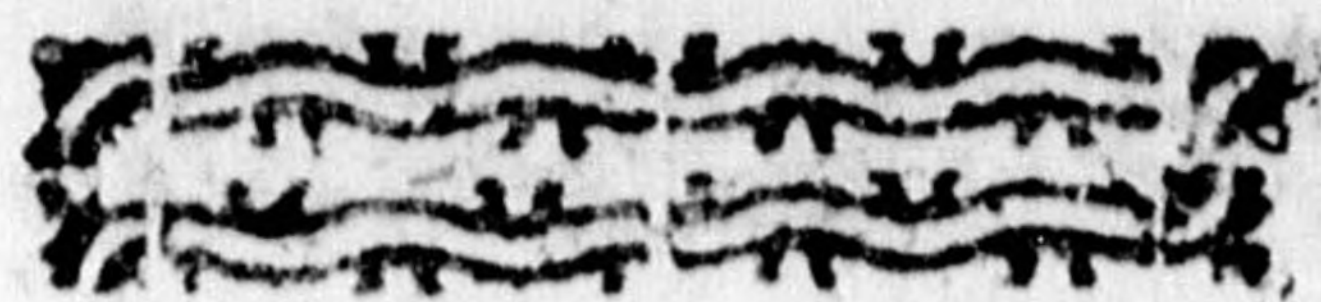

Bozza nevezetű *Olasz* Tudós, negyedfél lábnyi hosszúságú darab tsontot talált *Verona* Városához közel egy hegyben, a' melly tsont tsak fele vólt valamelly szörnyű nagy állat' tzombjának. Több ilyen törtt 's öszve-zuzott nagy testeknek darabjaik is találatnak ezen hegyben; mellyekből könnyen meg-ítélhetni, azon földindulásnak szörnyű 's rettenetes vóltát, melly eszközlője vólt illy nagy romlásoknak. — Említett *Verona* Városánál, egy *Bolze* nevű hegynek 50 lépés hossza vagon. Ebben az üregben, kövekké váltt külömbkülömb féle halaknak nemeik találatnak; még olyanok is, a' mellyek tsupán *Brafilánál* teremnek. — Vallyon hogy' kerültek oda?

Az *Austriai* határon a' szározság-is ugyan, de egyéb valami, különösönn, a' ro'sban igen ki tet-tző fogyatkozást okozott az idén, melly felől következendő olvasásra méltó jegyzésekkel kedveskedhetünk a' gazdaság körül forgolódóknak. A' Béts körül való határokbann, (ugyan azt írják *Ingolstadt* környékéről) némelly földeken a' ro's fejeknek tsak fele részében, másutt tsak harmadábann tanálatik szem: némelly helyenn annyira el égtének a' ro's földek, hogy mint aratáskor tilzta fejérek. Ezen természetit történetet tulajdonithattyuk a' Májusnak 8-dikán vólt hidegeknek. A' melly helységekben az ilyen virágjokban meg-égett 'és szemzés nélkül meg-ért ro's földeket fel szántották és zabbal vagy árpával bé vetették, kárt okoztanak és haszontalan fáródságot: bõltsebbek vóltanak azok, kik tsak nagy tarlóra meg aratták, vagy meg-kaszálták; mivel az ilyenek, még jó aratást remélhetnek. *Sve-tziában* 1749 ben Jun. 3 dikán a' ro's, midõn éppen virágjában vólna, egy kemény hó harmat által egyszeriben fejérré vált, és szem nélkül maradt: de tsak ugyan ujra ki tsirázott és ahhoz képest bõv aratást adott. Bizonyos az, hogy ha a' ro's és búza szálak szemzések előtt meg-tsonkittatnak, gyökerekrõl ismét ki-tzirázanak. Ezen megjegyzésnek igen jó hasznát lehet venni, nem tsak

az hideg harmat miatt elégett ro'sra, hanem még a' jég-első által szemzése előtt el-veretett gabonára nézve. *Burghausen* tályékán 1781-ben a' ro'sban Májusban már feje ki virágozva lévén, annyira el-verte vala a' jég a' határokat, hogy a' gabona szá-
lak háromban-is tördelözve vólnának. Mindenek ki-szentották vetéseiket, ujjat vetvén hejjebe. Egy paraszt ki válik a' többek közzül, és honnat vette gondolattyát, honnét nem? le-kaszállya ro's földét jó magosann, mint egy harmad-résznyire a' földenn fellyül; a' ro's ki tsirázék másodiksor, és olyan aratás leve belölte, a' milyen más közönséges elztendőkben szokott vólt lenni. Igy tselekedtenek Bétsnek határaiban-is 1785-ben. Le lehet hát az igen kövér gabonát fél-növésébenn-is, hogy meg ne döllyön és léhásodjék, kaszáltatni vagy arattatni.

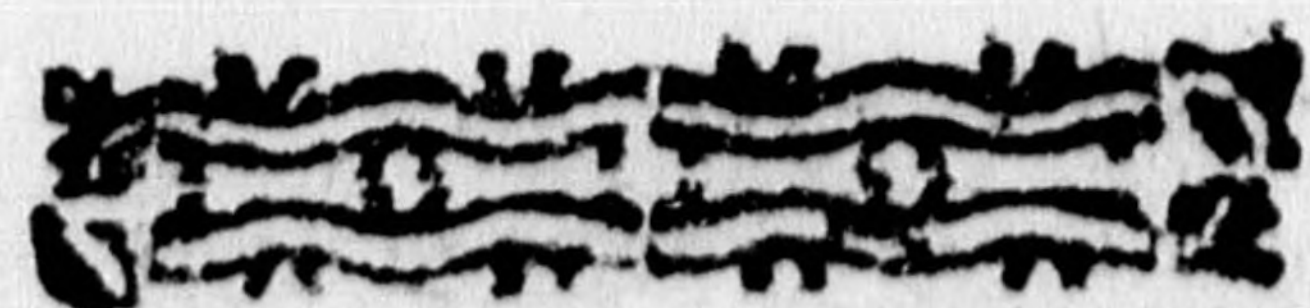
Bets 18. July. — Ama Levegő égi rettenetes útozásáról hires *Blanchárd* 38-dik, és még eddig utolsó szerentsés útazása a' múlt Szeredán esék-meg. — *Blanchárd*, kinek Bétsben lett kétszeri szerentsétlen első probája, a' *Vitriolnak* felettébb sonkojos vólta miatt fel-sült vala, tsak nem egész ötlet hírében nevében esmérő *Europa* előtt oly gyalázatot valla, hogy ha néki ezen 3-dik probája oly szerentsés nem lesz vala, minden eddig nyert be-tsületes hire nélkül mutsokkal kéntelenítettvén a' föld-gyomrába szállani, azt hihette vólna a' követ-kezendő Világ felölle, hogy ő azon 37 szerentsés útjait a' mások tudományja után tselekedte, és így tsak az a' ritka emberi bátorság maradott vólna számára, mely szerint a' fellegek felett járni bátor-kodott. Már Közönséges Levelekben-is lehet vala olvasnunk, hogy *Blanchárdal* egy *Ex-Jésuita* lett vólna mindenütt, ki ezen levegői útozó mesterséget el-készítette, és *Blanchárdnak* már tsak az útozó bátorság tulajdonittatik vala. Az idegenek ugyan, kik az ő útozásain jelen vóltanak Prágában, Angliában, Frantzia Országban 's másutt elége védelmezik vala a' *Blanchárd* betsületét, de a' Bétsi
Publi.

Publikum mind ezekben - is kételkedvén, valamint az ökörszem madár a' több madarak előtt, ugy búkál vala a' szegény *Blanchárd* Bétsben más emberek előtt, a' rajta esett gyalázat miatt. *Blanchárd* meg-bizonyítá a' múlt Szeredán, hogy néki a' maga mesterségéhez semmi segítő nem kívántatik. A' *Politzia* Tisztviselői előtt meg-tölté sellyem gollyó-bírsát, és 11 és 12 óra között az Udvar, a' véghetetlen sokaság előtt fel-emelkedék a' földről, és a' népnek öröm lármája között annyira fel emelkedék a' Levegőben szemeink előtt egy kezében tartott Zászlóval, még pedig igen szeles időben, mig nem a' felhőkön fellyül menvén, az őtet szemmel szájjal bámulva néző sokaság el-vezte szeme elől. — Rettenetes tekintet! az emberi vakmerőségnek leges leg-nagyobb probája! egy embert, egy sellyem gollyóbis végire kötött hajótskába vidám ábrázattal belé ülni, és még a' felhők között-is zászlójával egész jelen való elmével közöngetni — nem hiuném emberi dolognak, ha szemeimmel nem láttam volna. A' jobb szivü és érzékenyebb része a' Bétsi Publikumnak gönyvezett örömében, eszébe jutván, hogy ez az ember, kit a' maga tudománya és bátorsága a' felhők felett hordoz az üres levegőben olly szerentsésen, nem régiben mely nagy gyalázatra vala ki-tétetve. — Keresztül ment hát *Blanchárd* az Auszriai fellegeken - is szerentsésen, mely fellegek között mind maga, mind útozó készülete meg-is ázott, noha az nap első nem vólt, és még az nap, egy néhány mértföldnyi útozása után le-szállott és szerentsésen vizsza érkezett Bétsbe. (A' többi környülállásokat ezután.)

Erdélyből ugy értjük, hogy a' marha-dög némely helyeken el-kezdődött, és már *Hagymás* és egy néhány más Helységek bé-is tiltattak.

Ladány 29-dik Juny. — *Kedves Kurirom!* — „Nem tudom nevelsék-é vagy tsudálkozzak, a' midőn az el-múlt héti ujjságában olvastam az Urnak, hogy egy bizonyos helységbéli Evangelikusok ellen

ellen processust támasztott az ott lévő Tisztelendő Plébánus Ur azért, hogy azt meg próbálták; vala-lyon az ő harangjaiknak hangjok nem szarándékoskodott é Romába. Nevettem is, tsudálkoztam is, és meg vallom, hogy ezek a' két indulatok egy aránt olztoztak szivembenn: de tsak hamar meggyöze ezeket az öröm, melly abból szármozott, hogy mi oly meg világosodott időbenn élünk itten, hogy az illyenekről, a' mi szeretetre méltó R. Catholicus Atyánkfiái szót sem téznek. Nállunk a' Pápiistáknak és Reforátusoknak a' harangokbann egyenlő jusok vagyon, és a' harangok a' Catholicusoknak tornyokbann vagyon: mit nem tselekedhettek volna tehát, ha a' régi belső hájógnak firhangja borittaná még most is felebaráti szeretettel tsillámló szemeiket, a' midön mi minden szó és ellenkezés nélkül kongattuk Nagy Pénteken is közös harangjainkat? valósággal oly felebaráti szeretetnek lelke lakik mi közöttünk, hogy ha Sz. *Dávid* közöttünk volna, bizonyoson ezt a' nótát dudolganá hegedüje mellett: *Imé melly jó és melly nagy gyönyörűség az atyafiak közt az egyenesség, Ha békével együtt laknak. Mert az Ur meg áldja az illyeneket.* A' mint hogy hangzanak is már a' mi gabonával, a' fel-fúvalkodásig ékeskedő hegy áldajaink a' *Céres* arató Tóth Léányinak víg hagjoktól, és *Bakhus* Uram sem remélhet soha is olyan áldozatot mint most vár, és mondhatom, hogy ha az Isten szőlő termésünket meg-tartya, ujj esztendő tálybann még a' szemetenn vakargáló tyúknak-is köszönünk, és földig való complémentomot hajtunk. Adjon Isten jó békelséget 's felebaráti sz. szeretetet.